

Власенко Л. В.

*старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу,
Київський національний торгово-економічний університет*

Тригуб І. П.

*старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу,
Київський національний торгово-економічний університет*

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У НЕМОВНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Актуальним питанням у контексті вищої освіти є міжкультурна комунікація, яка сприяє формуванню професійно-комунікативної компетентності майбутніх фахівців. На даний час суспільство значною мірою залежить від ознайомлення із культурою, яка відмінна від їхньої рідної, адже не секрет, що багато українців від'їжджають закордон: на роботу, на навчання, в бізнес відрядження.

Під час вивчення іноземної мови закладаються сприятливі можливості для професійної підготовки фахівців, особливо спеціалістів у галузі готельно-ресторанного бізнесу та туризму. Незважаючи на те, що іноземна мова є засобом набуття знань, формування вмінь та навичок, вивчення іноземної мови на високому рівні може слугувати для розширення загального світогляду, отримання додаткової наукової і професійно-значущої інформації та поглиблення професійних знань, а відтак статус іноземної мови значно зростає.

Одним із основних завдань у процесі навчання іноземної мови є формування та розвиток у майбутнього спеціаліста навичок говоріння і комунікативної компетентції, тобто здатності та готовності здійснювати міжособистісне, міжкультурне та професійне спілкування з представниками інших культур, носіями мови. Таким чином, говоріння як вид мовленнєвої діяльності є одним із найважливіших напрямків навчання іноземної мови у навчальних закладах. Ефективність діяльності будь-якого професіонала визначається за наявності комунікативних умінь і навичок, що дають можливість правильно планувати і здійснювати систему комунікації в умовах навчального, виховного, економічного процесу дуже швидко змінюються. Незважаючи на сучасні вимоги сьогодення, не всі студенти можуть вільно спілкуватись іноземною мовою в іншомовному середовищі, хоча і

кількість годин на тиждень це дозволяє. І все частіше ми стикаємося з проблемою соціалізації і розвитку комунікативних навичок. Невміння правильно спілкуватися сильно ускладнює життя як в особистих відносинах, так і в спробах будувати кар'єру або вести власний бізнес.

Тому майбутні фахівці повинні володіти навичками та вміннями як важливими аспектами професійної діяльності. Значення іноземної мови в суспільстві збільшується також у зв'язку зі зміною діяльності підприємств, впровадженням міжнародних зв'язків. Для цього потрібно мати висококваліфікованих спеціалістів, здатних не лише читати літературу за спеціальністю, але й спілкуватися хоча б однією іноземною мовою. Майбутні роботодавці сподіваються найняти на роботу працівника, який:

- вміє самостійно вирішувати різноманітні проблеми, тобто застосовувати знання, здобуті в процесі навчання;

- вміє та може творчо та креативно мислити;

- володіє словниковим запасом, який здатний застосовувати залежно від ситуації;

- вміє здобувати нові знання, здатний до самоосвіти [2, 202].

Ученими зроблено багато спроб описати комунікативні вміння та навички, виділити головні, подати їх у певній системі, з'ясувати критерії, показники і рівні їх сформованості. На думку О.О. Леонтьєва, комунікативне вміння-це здатність диференційовано використовувати різні навички або їх поєднання для досягнення різних комунікативних цілей. Учений виділяє такі комунікативні вміння: керувати своєю поведінкою; спостережливість, гнучкість; умінні читати за обличчям, розуміти, а не лише бачити, адекватно моделювати особистість співрозмовника; уміння оптимально будувати своє мовлення в психологічному плані; уміння усвідомлювати, систематизувати й переносити інформацію. На думку Л. Савенкової, комунікативні вміння розподіляються на три блоки: проектування спілкування, організація спілкування, регулювання спілкування [4]. На думку М. Васильєвої, учасники спілкування мають навчитися стратегії поведінки в етикетній ситуації; зіставляти норму з етикетним правилом; входити в етикетну ситуацію, орієнтуватися в ній, урахувати індивідуальні особливості партнера; вибирати й використовувати вербальні й невербальні засоби комунікації; орієнтуватись у нестандартних ситуаціях тощо [1]. Психологічні аспекти проблеми формування мовленнєвої компетенції відображені в працях Л. Щерби, Л. Виготського, М. Жинкіна, І. Синиці. Серед вчителів-методистів, які займалися розробкою цих проблем є І. Верещагіна, Г. Рогова, Є. Соловйова, Ш. Амонашвілі та інші.

Таким чином, комунікація дає змогу людям спілкуватися між собою, обмінюватися своїми думками, досвідом, але, навіть, у співрозмовників, які добре знають один одного часто виникають конфлікти та непорозуміння.

Отже, спілкування – це мистецтво, якого ми потребуємо. Навчившись плідному і гармонійному спілкуванню іноземній мові, ми зуміємо отримувати користь від щоденних розмов з людьми. А самостійне вивчення іноземної мови є одним із найвагоміших аспектів вивчення іноземної мови. Тільки ваше бажання допоможе вам прийти до цілі.

Список використаних джерел:

1. Васильева М.П. Формирование коммуникативных умений как компонента педагогической культуры будущего учителя : дис.канд.пед.наук: 13.00.01 / Марина Петровна Васильева: Харьк. гос. пед. ун-т им. Г.С.Сковороды. – Харьков, 1996. – 181 с.

2. Власенко Л.В, Мірочник В.В. Розвиток навичок говоріння у студентів нефілологічних спеціальностей. / Вісник Дніпропетровського університету ім. Альфреда Нобеля. Філологічні науки. № 12 (12) 2016. Дніпропетровськ, 2016.– С. 201-204.

3. Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра, спеціаліста і магістра. – Міністерство освіти і науки України. – К., 2002. – 51 с.

4. Савенкова Л.О. Педагогічне спілкування : навч.посіб. / Л.О. Савенкова. – К. : КДЕУ, 1997. – 140 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-281-7-10>

Грицевич Ю. В.

*кандидат філологічних наук, старший викладач
кафедри історії та культури української мови,
Волинський національний університет імені Лесі Українки*

СТАРΟΣЛОВ'ЯНИЗМИ В МОВНІЙ ТКАНИНІ РОМАНУ ПАВЛА ЗАГРЕБЕЛЬНОГО «ДИВО»

Творчість романіста Павла Загребельного (1924-2009) – непересічне явище в українській літературі ХХ ст. «Залежно від проблематики творів, – пише авторитетна українська фахівчиня в галузі лінгвостилістики С. Я. Єрмоленко, – П. Загребельний влучно добирає відповідні мовні засоби, використовуючи величезний лексичний масив